

det sættes 8 eller 14 Dage forud for Valget af Sogneforstanderne, saa troer jeg, at det kun er i de sidste Dage for Valget, at en saadan Conference vil finde Sted. Jeg vil under sædvanlige Forhold antage det for aldeles ligegyldigt, hvilken af Delene man vælger; men under extraordinære Forhold troer jeg dog, at 14 Dage ville gjøre, at Valget af Sogneforstanderskabet vilde blive udsat længere end ønskeligt.

Lindberg: Jeg er som Medlem af Udvalget i samme Stilling som den ærede sidste Taler, at jeg ikke har kunnet slutte mig til den afgivne Betænkning, uden at jeg ogsaa har maattet gjøre endeel Indrømmelser og Opoffrelser af min personlige Mening; men det er rigtignok ad en ganske modsat Vej, jeg er kommen heril; thi, medens han havde ønsket at holde paa, at de, som vare Giere af 32 Tdr. Hærtkorn, uden Valg skulde være Medlemmer af Sogneforstanderskaberne, og derved har taget et ganske særegent Hensyn til den Stand, hvortil han selv hører, har jeg været i en modsat Stilling som Præst, da jeg har ønsket det paa Grund af, at Præsten slet ikke skulde have Deel i Sogneforstanderskabets Forhandlinger. For imidlertid ikke at gjøre nogen Adspjittelse i selve Udvalget, og for at virke, hvad der stod i min Mægt, til, at der dog kunde skee Noget, for at Communerne kunde komme til at faae noget Gavn af den 96de Paragraph i Grundloven, har jeg aldeles sluttet mig til Fleertallets Mening; men jeg ønskede dog her at udtale, at jeg haaber, at, saasnart vi komme til det Punct, at vi ikke alene skulle have en Lov for, hvorledes Communes Bestyrelse skulde sammensættes, men det ogsaa skal afgjøres, hvad det er, der skal overgives til Communes egen Raadighed, for at § 96 i Grundloven kan komme til at skee Fyldest, vil der være andre Præster end jeg i dette Tling, som ville tage Sagen i sin Heelhed under Overveielse, og det vil maaskee da lykkes at faae Præsten sat i en saadan Stilling, som kunde være ønskelig, ja, som jeg mener endogsaa er aldeles fornøden, dersom baade Communerne skulle faae deres Ret og Grundloven skal skee Fyldest. Jeg anseer det nemlig for at være aldeles nødvendigt, at, dersom

Communerne skulle faae en selvstændig Bestyrelse over deres egne Anliggender, saa maa Regjeringen ikke ved sine Embedsmænd blande sig ind deri; men, saasnart man forlanger, at Præsten som Embedsmænd skal tage Deel deri, har han jo aabenbart Sæde just paa Regjeringens Begne, og da er ogsaa derved Communes Selvstændighed enten opgiben eller idetmindste indskrænket. Man har sagt, og den ærede sidste Taler har berørt det, at det vilde være overordentlig gavnligt for communale Sagers Bestyrelse, at Sognepræsten er forpligtet til at deeltage deri. Jeg troer, at det er en fuldkommen Misforstaaelse af Forholdene, saaledes som de ere; thi, dersom vor Communalforfatning virkelig ikke alene skal tilfredsstille Befolkningen for Dødslikket, men dersom den ogsaa skal føre til, hvad der ganske naturligt vil udvikle sig paa den Vej, at Befolkningen efterhaanden kommer til ganske anderledes personligt og levende at deeltage i Bestyrelsen af de fælles og offentlige Anliggender, da maa man just ønske, at de komme til at øve og prøve deres Kræfter, og at den Tid snart kunde være forbi, hvor de saaledes høre og lytte efter, hvad en kongelig Embedsmænd maatte have at sige og tilraade. Dernæst er det jo aldeles klart, at, hvad der er en saare vigtig Sag, for at Communes Anliggender kunne blive bestyrede paa den allerbedste Maade, det er, at erfarne Folk faae med disse Sager at bestille. Men nu ligger det jo i Sagens Natur, at Præsterne skifte temmelig ofte, og, naar de komme i en ny Stilling, ere de ubekendte med de almindelige Forhold i den Commune, hvor de komme hen. De ere alligevel forpligtede til at tage Sæde, og, som det har været hidtil, have endogsaa en afgjørende Indflydelse paa Communalagerne, og det har nødvendigvis maattet udøve en skadelig Indflydelse, og den ville de, saalænge de skulle have en saadan Plads, ogsaa blive ved at udøve. Naar de dertimod stode udenfor, naar de vare tilstede der for paa Regjeringens Begne at have det Tilsyn med Communalbestyrelsen, som i Grundlovens § 96 omtales som Regjeringen forbeholdt, saa var deres Stilling heelt anderledes; thi jeg mener, at der ved dette Tilsyn slet ikke kan forstaaes Andet, end at de skulle drage Omsorg for, at der fra